

S duší mořeplavce

Martin Rajniš buduje vzdušné majáky, z nichž člověk může vidět věci s nadhledem.

TEXT: Kateřina HANÁČKOVÁ – FOTO: archiv

Za bílého dne připomíná rozhledna u Příchovic v Jizerských horách věž ze sirek, dřevěnou stavebnici a možná zvonici v Pise, kdyby se narovнала. Svou pravou povahu ale stavba odhalí až v noci, kdy na jejím stožáru zabliká silné bílé světlo – je to maják, který nočního chodce naviguje zrádnou krajinou. „S mořem jsem kamarád už od dětství, kdy můj táta koupil plachetnici. Sám jsem měl osm lidí, obeplul jsem na nich Atlantik i Karibik. Plachtění vyžaduje odvahu s náramnou opatrností, je to stejné jako při práci architekta,“ říká Martin Rajniš, jeden ze dvou autorů rozhledny, jejíž

přízemí slouží jako muzeum Járy Cimrmana. Rajniš v sobě spojuje osobnost vzdělaného architekta, vášnivého cestovatele, svérázného lidového mudrce a rebela – už několik let nonšalantně ignoruje existenci stavebních úřadů. K jeho dílům patří obchodní dům Máj nebo centrum Nový Smíchov, v posledních letech ale pracuje hlavně na lehkých a jednoduchých dřevěných konstrukcích, jimž pokorně říká přírodní architektura.

„Na dům obvykle člověk čeká roky, tohle mi vzniká před očima, a když mě to omrzí, prostě to rozložím,“ říká Rajniš o stavbách, k nimž patří i nová poštovna na Sněžce nebo lesovna u Písku.

Exoticky působící kostry kopírují přírodní konstrukční principy, zakusují se do travnatých svahů, s nimiž dokonale splývají, a slunce je lechtá po dřevěných žebrech. Na rozhledně by se měl člověk podle Rajniše odpoutat od země a přiblížit se ptákům.

Inspiraci hledá ve stavbě jejich hnízd, ale i v zenovém buddhismu, sci-fi románech a dočasných chýších z kletí, jaké si na cestě staví nomádi. „My se taky stáváme nomády, mobilita je pro nás čím dál důležitější. Vlastně se měníme z usedlých zemědělců zpátky v divochy. A na to moje práce reagují – jsou to proměnlivé stavby pro proměnlivý svět.“